

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W POLANCE WIELKIEJ
ul. Kasztanowa 5, 32-607 Polanka Wielka
tel. 33 84 88 019, fax 33 84 88 019
NIP 549-20-02-733 R-070588160

Polanka Wielka, dnia 27 sierpnia 2026 roku

Fundacja Fabian Digital
ul. M. Kopernika 14
40-064 Katowice

Dotyczy: zajęcia stanowiska w sprawie procedowanego projektu rozporządzenia Ministra Edukacji nr 117

Szanowni Państwo,

w związku z prowadzonymi przez Państwa konsultacjami społecznymi dotyczącymi projektowanych zmian w zakresie przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, przekazujemy stanowisko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej w powyższej sprawie.

Jako jednostka realizująca zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodzin oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu zwracamy szczególną uwagę na potencjalne skutki projektowanych zmian dla dzieci i rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, w tym dla dzieci z niepełnosprawnościami, chorobami przewlekłymi, dzieci w trakcie leczenia onkologicznego, wymagających hospitalizacji, rehabilitacji lub stałego leczenia specjalistycznego.

Tutejszy Ośrodek **nie popiera wprowadzenia zakazu przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w formie zdalnej.**

Jednocześnie rozumiemy potrzebę zapewnienia rzetelności egzaminów, weryfikacji samodzielności ucznia oraz przeciwdziałania ewentualnym nadużyciom.

W ocenie tutejszej jednostki cele te można jednak osiągnąć poprzez wprowadzenie odpowiednich standardów i zabezpieczeń dotyczących egzaminów zdalnych, bez konieczności całkowitego eliminowania tej formy.

Z perspektywy pomocy społecznej szczególnie niepokojące jest ryzyko, że projektowana regulacja będzie miała **nieproporcjonalnie negatywny wpływ na dzieci, których stan zdrowia lub niepełnosprawność utrudniają bądź uniemożliwiają bezpieczne stawiennictwo w szkole.**

Szczególną uwagę pragniemy zwrócić na sytuację dzieci pozostających w trakcie leczenia onkologicznego. Proces leczenia choroby nowotworowej może oznaczać długotrwałe hospitalizacje, intensywne leczenie, zabiegi, osłabienie organizmu oraz obniżenie odporności. W przypadku takich dzieci kontakt ze środowiskiem zewnętrznym może w określonych okresach leczenia wiązać się z dodatkowym ryzykiem zdrowotnym. Jednocześnie dziecko może być intelektualnie i psychicznie zdolne do przystąpienia do egzaminu.

Wymaganie, aby w takiej sytuacji dziecko każdorazowo stawiało się fizycznie w szkole, może prowadzić do niepotrzebnego konfliktu pomiędzy **potrzebą ochrony zdrowia a możliwością realizacji obowiązku edukacyjnego**.

Podobne problemy mogą występować w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Dla części uczniów dojazd do szkoły wymaga specjalistycznego transportu, pomocy opiekuna, odpowiedniego przygotowania i znacznie większego nakładu czasu niż w przypadku dziecka o prawidłowym stanie zdrowia i rozwoju. Niektóre dzieci mogą doświadczać również silnego przeciążenia sensorycznego, trudności komunikacyjnych lub innych barier, które sprawiają, że środowisko szkolne jest dla nich szczególnie obciążające. W takich przypadkach możliwość zdawania egzaminu w środowisku domowym, przy wykorzystaniu technologii komunikacyjnych, może być rozwiązaniem pozwalającym dziecku zaprezentować rzeczywisty poziom wiedzy i umiejętności bez dodatkowych barier wynikających z jego niepełnosprawności.

Z punktu widzenia praktyki pomocy społecznej istotne jest również, aby ewentualne wyjątki od obowiązku stacjonarnego zdawania egzaminów nie zostały ograniczone wyłącznie do dzieci posiadających formalne orzeczenie o niepełnosprawności.

Dlatego kryterium powinno odnosić się przede wszystkim do rzeczywistej sytuacji zdrowotnej i indywidualnych potrzeb dziecka, a nie wyłącznie do formalnego statusu wynikającego z orzeczenia.

Jako Ośrodek Pomocy Społecznej dostrzegamy również szerszy wymiar problemu.

Rodziny wychowujące dziecko przewlekłe chore lub z niepełnosprawnością często ponoszą znacznie większe koszty związane z codziennym funkcjonowaniem.

Dodatkowe obowiązkowe dojazdy do szkoły mogą oznaczać zwiększone koszty transportu, konieczność korzystania z transportu specjalistycznego, konieczność zwolnienia się z pracy przez rodzica, problemy z zapewnieniem opieki nad pozostałymi dziećmi.

W przypadku rodzin już znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej takie wymagania mogą dodatkowo pogłębiać istniejące problemy.

Z perspektywy pomocy społecznej szczególnie istotne jest więc, aby nowe regulacje nie tworzyły dodatkowych barier dla rodzin, które już wymagają wsparcia państwa i samorządu.

Chcielibyśmy zwrócić uwagę na szczególnie istotną kwestię.

W przypadku dzieci zdrowych forma zdalna może być postrzegana przede wszystkim jako alternatywna metoda organizacji egzaminu. W przypadku dziecka chorego lub z niepełnosprawnością możliwość zdalnego egzaminowania może natomiast stanowić instrument wyrównywania szans edukacyjnych. Nie chodzi zatem o stworzenie przywileju dla określonej grupy uczniów. Chodzi o umożliwienie dziecku wykazania się rzeczywistą wiedzą i umiejętnościami bez stawiania go przed dodatkową barierą wynikającą z jego stanu zdrowia.

Rozumiemy argument, zgodnie z którym egzamin powinien gwarantować samodzielność ucznia. Nie kwestionujemy również potrzeby zabezpieczenia procedury przed nadużyciami.

Uważamy jednak, że właściwą odpowiedzią na te problemy powinno być opracowanie jasnych standardów przeprowadzania egzaminów zdalnych, a nie całkowite wyeliminowanie tej formy.

Możliwe jest zastosowanie między innymi:

- potwierdzenia tożsamości ucznia
- przekazu obrazu i dźwięku w czasie rzeczywistym,
- obecności komisji egzaminacyjnej online,
- weryfikacji warunków przeprowadzania egzaminu,
- indywidualizacji lub losowania pytań,
- dodatkowego etapu ustnego,
- możliwości zadawania pytań weryfikujących samodzielność,
- określenia procedur w przypadku problemów technicznych,
- unieważnienia egzaminu w przypadku stwierdzenia naruszenia zasad.

Takie rozwiązania pozwalają ograniczyć ryzyko nadużyć przy jednoczesnym zachowaniu dostępności egzaminu dla dzieci znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

Jako Ośrodek Pomocy Społecznej jesteśmy szczególnie zobowiązani do zwracania uwagi na sytuacje, w których regulacje prawne mogą w praktyce prowadzić do pogłębiania nierówności społecznych lub wykluczenia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

W naszej ocenie wyłączenie możliwości przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych online może mieć właśnie taki skutek wobec części dzieci – szczególnie tych, które z powodu choroby, niepełnosprawności lub konieczności leczenia mają ograniczoną możliwość fizycznego stawienia się w szkole.

Dziecko w trakcie leczenia onkologicznego, dziecko z niepełnosprawnością czy dziecko przewlekłe chore nie powinno być zmuszane do wyboru pomiędzy bezpieczeństwem zdrowotnym a realizacją prawa do edukacji.

Dlatego zwracamy się do Państwa z prośbą o uwzględnienie stanowiska Ośrodka w prowadzonych konsultacjach oraz o podjęcie działań na rzecz takiego ukształtowania projektowanych przepisów, aby zamiast całkowitego zakazu wprowadzały bezpieczne i jasno określone zasady przeprowadzania egzaminów zdalnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci wymagających szczególnego wsparcia.

Z wyrazami szacunku

Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Polance Wielkiej

mgr Agata Krawczyk